

۲۰۲۰/۰۷/۰۹

میر عبدالرحیم عزیز

در افغانستان، مردگان تاثیرات منفی ماندگار به جا میگذارند

سایت <https://strategicstudyindia.blogspot.com> مضمونی را تحت عنوان بالا در مورد عملکرد نجیب الله و رفتن حمدالله محب بر سر مقبره وی به تاریخ ۷ جولای به نشر سپرده است که اینک ترجمه آن را به دید هم میهنان می گذارم.

در روز دوم عید فطر غرض گرامیداشت پایان ماه رمضان، حمدالله محب، مشاور امنیت ملی افغانستان و رئیس جمهور احتمالی از یک محل دفن و مقبره عادی در ولایت جنوب شرقی پکتیا بازدید کرد که باعث خلق تشنج گردید.

این قبر متعلق به محمد نجیب الله، آخرین رئیس جمهور کمونیست افغانستان بود که هنگام تصرف کابل توسط طالبان در سال ۱۹۹۶ به طور وحشیانه به قتل رسید. محب اولین مامور عالیرتبه بعد از حاکمیت طالبان است که درین محل احترام به جا آورده است. این دیدار جنجالی، اهداف متعددی برای محب داشت: خوش ساختن افغان ها، بالاخص یک عده پشتون های نشنلیست که نجیب الله را به عنوان یک میهن پرست جذاب افغان که جریان آشتی ملی را آغاز کرد، به یاد می آورد. همچنان از او به عنوان خاطره ماندگار و حشیگری طالبان که روزی دوباره در قدرت سهیم خواهند شد، حتی اگر قدرت را هم آنأ غصب ننمایند، یاد آور میشود، آنها در آوانیکه کابل، واشنگتن و طالبان راه خود را برای رسیدن به یک جریان صلح آزار دهنده دنبال می کنند.

۴ از ۱

لاکن تعداد زیاد افغان ها، خصوصاً کسانی که با مجاهدین علیه نظام کمونیستی در دهه ۱۹۸۰ جنگیدند، این عمل محب را تحریک آمیز حتی زشت و توهین آمیز تلقی نمودند. محمد صیقل، یک فرستاده سابق افغان در ملل متحد، محب را به خاطر بازدید مقبره "قاتل مردم" مورد انتقاد قرار داد.

دیگران از سابقه خونبار نجیب الله به حیث رئیس پولیس مخفی مورد حمایت شوروی تکان خوردند. یکی از فعالان مسائل اسلامی در کابل به اسم مدرس اسلامی گفت:

"این شرم اور است که او از مقبره یک قاتل دیدار کرده است. نجیب الله هزارها تن مردم بیگناه را کشت و شکنجه کرد". نجیب الله که بدون شک یکی از جنجالی ترین چهره های افغانستان مدرن است، در مرکز نبرد خاطره تاریخی افغانستان قرار دارد.

نجیب الله جوان که آن موقع محصل طب در پوهنتون کابل بود، شامل جریان کمونیستی حزب دموکراتیک خلق گردید که یک شاخه آن در اپریل ۱۹۷۸ کودتای خونین را علیه جمهوری نوین افغانستان تحت رهبری داوود خان به راه انداخت. داوود خان همراه با همسر، اطفال و نواسه هایش به نحوی کشته شدند که اجداد ایده لوژی کمونیست های افغان یعنی بلشویک ها فامیل سلطنتی روسیه را ۶ دهه قبل خلع کردند.

کودتا، افغانستان را به سوی جنگ و کشمکش های دورانی سوق داد که تا اکنون از آن رنج می کشد. برحسب تعداد کنیری از مورخین، تحلیل گران و معاصرین نجیب الله، به شمول نگهدارنده سابق آرشیف اسناد اتحاد شوروی و اسیلی میتروکین، "رفیق نجیب" یک مرد بیرحم بود که کاملاً خود را وقف حمایت اهداف ایده لوژیک حزبش نمود. این عمل وی از بدور انداختن پسوند نام الله (نجیب الله بعد نجیب) آغاز شد و به لذت بردن شکنجه و کشتن زندانیان حینیکه در جریان جنگ شوروی در افغانستان رئیس پولیس مخفی بود، انجامید.

عبداللطیف، یک مجاهد سابق و قربانی پولیس مخفی، اخیراً در یک کتاب تفصیل داده است که چطور زیر دستان نجیب الله او را با شوک های برقی، سیخ های داغ و اعدام های ساختگی قریب الوقوع شکنجه کردند. طبق "گزارش" ملل متحد، پولیس خفیه نجیب الله همچنان خشونت جنسی را علیه مرد و زن مرتکب شدند، زندانیان را با بوتل و مرمی مورد تجاوز جنسی قرار داده و طوریکه لطیف تشریح کرد، به زنان زندانی مقابل مردان تجاوز کرده و هتک حرمت نمودند.

این شخصی بود (نجیب) که روس ها او را به حیث رئیس جمهور نصب کردند به امید اینکه پروژه محکوم به شکست "کمونیست" را در کابل حیات تازه ببخشد. لاکن با عقب نشینی اجتناب ناپذیر شوروی در افق، لحن نجیب الله تغییر خورد. تیز هوش، زرننگ، جذاب، یک سخنور با استعداد در هر دو زبان پشتو و دری، او خواست که پوست روسی خود را به دور افگند و خود را یک میهن دوست جلوه دهد. او از اتحاد و یگانگی حرف زد و طرح آشتی ملی را با شورشیان جهادی به راه انداخت که سال ها با آنها در جنگ و جدال بیرحمانه قرار داشت. در حین وقت، اردو و میلشای جدید التشکیل وی به حملات خود بر قریه جات ادامه داده که باعث خلق بی اعتمادی در میان مجاهدینی شد که هنوز هم ناپدید شدن وابستگان خود و سیاه چال های نجیب را به یاد داشتند.

اما با آوردن یک اندازه ثبات در افغانستان جنگ زده، نجیب الله قسمتی از میراث خود را صیقل داد. حتی امروز، بسیاری در حکومت فعلی افغانستان با علاقمندی به عناصر فرمانروائی نجیب الله نظر می اندازند و آن را یک مثال برای ادامه اش می پندارند. درین ضمن، در مورد تمام جنایات و قساوت مرتکب شده توسط مجاهدین و دیگر جنگ سالاران که در زمان جنگ های داخلی پس از سقوط نجیب الله از قدرت در سال ۱۹۹۲، تحریر شده است، جنایات رژیم های کمونیستی افغانستان در کابل اغلب توسط حامیان رژیم یا نسل های جوانتر ماست مالی میشود. برای کسانی که سخنان صمیمی و جذاب نجیب الله را به یاد می آورند، هنوز هم در YouTube موجود است.

پتریشیا گوسمن مدیر سازمان حقوق بشر برای آسیاب سایت "سیاست خارجی" اظهار داشت:

"افغان هائی که به روزهای نجیب الله به حیث زمان صلح نظر می اندازند، به راحتی فراموش کرده اند که هزارها تن تحت رهبری وی در اداره پولیس خفیه شکنجه و سر به نیست شدند. آیا او مایل بود که در اخیر صلح نماید؟ ممکن. لاکن اگر او هم مایل به صلح بود، ما از محو کردن زندگانی کسانی که به خاطر او رنج کشیدند، چیزی بدست نمی آوریم".

میراث بغرنج نجیب الله، مشاجره در مورد بازدید محب از مقبره وی را توضیح میدهد که بسیاری از ناظران آن را به عنوان یک پیام سیاسی عمدی می فهمند. یک ربع قرن پس از مرگش، نجیب الله هنوز هم در جنوب شرقی این کشوری یکی سرزمین در قلب پشتون، پایگاه قوی دارد. در افغانستان، مردگان تاثیرات منفی ماندگار بجا میگذارند. در آوانیکه کشور با حل ده ها سال کشمکش دست به گریبان است، گذشته خونین افغانستان بار دیگر حاضر است.

سید جلال شاه جان یک نویسنده و بشر شناس اظهار داشت که "محب میخواهد که از نگاه سیاسی موفق باشد، پس او معتقد است که به حمایت پشتون های نشنلیست حامی نجیب الله که در طول سالیان گذشته بسیار تبارز نمودند، ضرورت دارد". بازدید وی از مقبره نجیب الله خاطره بیرحمی طالبان را که یک نشتر در چشم پاکستان است، به یاد می آورد. دستگاه های استخباراتی پاکستان همیشه شورشیان طالب را حمایت نموده که طور مکرر هدف نیش شفاهی محب است. اما محب ظاهراً سعی کرد که با رفتن به قبر احمد شاه مسعود، فرمانده افسانه ئی مجاهدین معروف به "شیر پنجشیر"، که ابتدا با شوروی ها (و نجیب الله) جنگید و بعد با طالبان، قبل از اینکه او دو روز قبل از حادثه تروریستی سپتمبر ۱۱ توسط قاتلین مرتبط با القاعده کشته شود، خود را از نتایج زیان بخش باز دیده های روز عید محافظت نماید.

شاه جان گفت که "محب این کار را بدون محاسبه انجام نداد". او خود را برای رئیس جمهور شدن یعنی رهبر نسل نوین افغان آماده میسازد. برای اینکه موفق باشد، او از مقبره هر دو مسعود و نجیب الله دو چهره مخالف بازدید نمود.

گذشته خونین افغانستان و خصوصاً نقشی که بعد از دوره جنگ های داخلی توسط طالبان اجرا شد، بار دیگر خود را تبارز میدهد که کشور با حل ده ها سال کشمکش دست و پنجه نرم میکند. زمانیکه طالبان، بعد از سال ها جنگ سرانجام در سال ۱۹۹۶ به کابل داخل گردیدند، به محوطه ای وارد شدند که نجیب الله چهار سال را در آنجا طور

مخفی سپری نمود. طالبان او را بیرحمانه شکنجه نموده و به قتل رسانیدند، بعد جسد معیوب وی را آویزان نموده و به معرض دید عامه گذاشتند.

امروز، با چشم انداز اینکه طالبان به کابل برگردند و سهمی در حکومت جدید خواهند گرفت، بسیاری احساس و حسرتناکی دارند. رئیس جمهور برحال مانند نجیب الله از قبیله برجسته جنوب شرق احمد زائی برخاسته است. و مانند نجیب الله، غنی خود را بین واشنگتن و طالبان در یک موقعیت منزوی می یابد و امیدوار است که احساس وطنپرستی و نشلیستی را در میان حامیان پشتون خود برانگیزد تا او را از انتقام جوئی طالبان مصئون نگهدارند. با وجودیکه در حال حاضر بعید به نظر میرسد، برخی از افغانها حتی هراس دارند که غنی سرانجام پس از عقب نشینی آمریکایی ها و فتح دوباره کابل توسط طالبان، به همان سرنوشت خشونت بار مواجه خواهد شد.

در یک مصاحبه اخیر در مورد جریان صلح، شاید به عنوان یک حکایت هشدار دهنده برای آینده افغانستان، غنی به اضمحلال جمهوریت و سرنوشت خونین نجیب الله اشاره نمود. غنی گفت: "نجیب الله با اعلام اینکه استعفاء میدهد، اشتباه زندگی خود را مرتکب شد". لطفاً از ما نخواهید که فیلمی را که خوب می شناسیم، دوباره نمایش دهیم.

**** * * * * *

تذکر: هرگاه خوانندگان محترم متمایل باشند که نبشته ها و مطالب دیگری از این نویسنده معزز را مطالعه کنند، می توانند با اجرای "کلیک" بر عکس نویسنده در صفحه مقالات، به فهرست "آرشیف" شان رهنمائی شوند!

در افغانستان، مردگان تاثیرات منفی ماندگار بجا میگذارند
[Aziz_m_a_r_tasir_manfi_mordagaan_dar_afg.pdf](#)